

Dr. P. VERMEULEN.: Studies on Dactylorhizids (1947).

H. G. REICHENBACH fil.: Die Orchideen der deutschen Flora (1851).

Mededelingen van de Commissie inzake Wetenschappelijk Onderzoek van de St. Pietersberg, No. 19.

NIEUWE EN ZELDZAME MICROLEPIDOPTERA VAN DE ST. PIETERSBERG.

door
C. DOETS

Bij de inventarisatie van de fauna van de St. Pietersberg door het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden werden in de jaren 1949 en 1950, behoudens andere insecten, ook zeer veel *Microlepidoptera* verzameld en mij is de vererende taak opgedragen deze op naam te brengen. Een zware doch dankbare taak; zwaar omdat de meeste dieren, vooral de Tineiden, dusdanig afgevlogen waren, dat de soorten slechts door onderzoek der genitalia met zekerheid op naam gebracht konden worden en dankbaar omdat het resultaat — 6 nieuwe soorten voor de Nederlandse fauna, behalve vele zeldzaamheden — zeer goed genoemd mag worden.

De meeste *Microlepidoptera* werden gevangen in de "light trap" of door slepen met grove netten. Hoewel door deze vangmethoden een zeer groot aantal soorten kan worden verzameld, wat bij een dergelijke inventarisatie in de eerste plaats wordt nagestreeft, laat de kwaliteit van de buit vaak veel te wensen over. Vooral de kleinere soorten *Lepidoptera*, zoals de genera *Gelechia*, *Elachista*, *Gracilaria*, *Stigmella* e.a., komen zeer gehavend uit de "light trap", zodat zij meestal ongeschikt voor de verzameling zijn.

Op licht en in het sleepnet werden ongeveer 300 soorten verzameld. Hierbij komen nog de soorten waarvan alleen de mijnen werden aangetroffen en de soorten die door mij zelf daar gevangen en gekweekt werden.

De volledige vermelding van alle vangsten geschiedt in een eindverslag. In het volgende artikeltje worden slechts de tot nu toe gevonden nieuwe en bijzondere soorten, die door de Leidse Entomologen werden gevangen, vermeld.

Homoeosoma ravonella Pierce. 1 ♂ op 20-VII-1950. Deze soort werd door Pierce be-

schreven naar exx. uit Italië en Spanje (Entomologist 70, p. 103) en hij beeldt de genitalia af in zijn: "Genitalia of the Pyrales, Deltoids and Plumes". In deze twee werken zijn echter, volgens Martin (Entomologist 84, p. 142) de namen van twee soorten n.l.: *ravonella* en *bentincella* verwisseld zodat de beschrijving van *ravonella* van toepassing is op *bentincella* en omgekeerd. Dit geldt ook voor de afbeeldingen van genitalia van deze 2 soorten. *Ravonella*, *bentincella*, en de inlandse *cretacella* Rössl. en *nimbella* Dup. gelijken uiterlijk veel op elkaar doch zijn bij vergelijking van de genitalia zeer gemakkelijk uit elkaar te houden. De knotsvormige, getande aedoeagus van *ravonella* is wel zeer typisch. Pierce spreekt het vermoeden uit, dat *ravonella* zeker wel op veel plaatsen in Europa zal voorkomen en dat zij hoogstwaarschijnlijk wel in verzamelingen tussenseries van *nimbella* te vinden zal zijn. Nieuw voor de Ned. fauna.

Nephopteryx albicilla HS. 2 zeer afgevlogen ♀♀ op licht in Juli 1950. Een tot nu toe alleen in Duitschland, Zwitserland en Frankrijk zelden waargenomen soort waarvan de rupsen volgens Sorhagen op *Tilia*, *Corylus* en *Alnus* en volgens Spuler op *Salix* leven. In de Catalogus van Staudinger-Rebel staat zij na *similella* Zk. en met deze soort komt zij ook het meest overeen. Daar in de verzameling van het Zoologisch Museum te Amsterdam enige exemplaren van *albicilla* aanwezig zijn, werd het determineren zeer vergemakkelijkt. Nieuw voor de Ned. fauna.

Glyptoteles leucocrinella Z. 4 exemplaren in Juli op licht. Een zeldzame soort die nog slechts op weinige plaatsen in het land gevangen is.

Myelois neophanes Durrant. 1 ♂ op licht 21-VIII-1950. Een zeer bijzondere vangst! Volgens gegevens is de soort tot nu toe slechts in Engeland gevangen waar zij vooral voorkomt op brandplekken op heide evenals *Salebria fusca* Hw. Oppervlakkig beschouwd gelijkt zij veel op deze soort, maar het aderstelsel verschilt en de dorsale helft van de eerste dwarslijn op de voorvleugels is opvallend wit. Nieuw voor de Ned. fauna.

Evergestis limbata L. 1 exemplaar op 20-V en 4 op 18-VIII-1950. Een hier te lande zeer

zeldzame soort, die uitsluitend in Z.-Limburg is waargenomen. Komt niet in Engeland voor. Rups in Juni en September op *Alliaria officinalis*.

Adoxophyes orana F. v. R. (*Capua reticulana* Hb.). Deze op vruchtbomen zeer schadelijke mot, die 10 jaar geleden nog zo goed als onbekend was in het land en thans op zeer veel plaatsen schadelijk optreedt, is in Limburg verbijsterend algemeen. De rups leeft hier zeker ook op hazelaar.

Cacoecia semialbana Gn. 9 exemplaren op licht in Augustus 1950. Volgens Snellen slechts eenmaal bij Arnhem en eenmaal in Z. Limburg gevangen en dit is zeker al 70 à 80 jaar geleden. De soort is in het gehele palae-arctische gebied gevangen. De rups schijnt wel polyphag te zijn, hoewel veel naar *Lonicera* als voedselplant verwezen wordt. Voor Nederland een zeer bijzondere vangst.

Cnephasia genitalana Pierce. 7 exemplaren op licht in Juli 1950. *Cn. genitalana* is uitwendig moeilijk van de andere *Cnephasia*-soorten te onderscheiden. De genitalia zijn echter, vooral bij de man, zeer bijzonder gevormd; de sacculus reikt tot ver voorbij de valven en daardoor is het zelfs mogelijk de mannen te determineren zonder praeparaat te maken, hetgeen de Engelsen noemen "dry manipulation". De soort zal wel in geheel Europa voorkomen maar is nog niet vermeld uit Frankrijk en België. Nieuw voor de Ned. fauna.

Conchylis flaviciliana Wilken. 2 ♂♂ op licht 18-VIII-1950. Deze soort was zeer lang alleen bekend uit Engeland doch sedert de laatste twee decennia ook bekend in Frankrijk en Zweden. De rupsen leven in September en October in de zaadhoofdjes van *Knautia*. Uiterlijk gelijkt *flaviciliana* veel op de inlandse *C. roseana* Hw., doch er is een duidelijk verschil in genitalia en ook in de levenswijze van de rups. Nieuw voor de Ned. fauna.

Olethreutes rufana Sc. 1 ex. in Juli 1950. Een overall, ook in het buitenland zeer zeldzame soort. De rups leeft in wortels van *Artemisia* en *Chrysanthemum vulgare*.

Steganoptycha simplana F. 3 exemplaren in Juli en Augustus 1950. Eveneens een hier in het land zeer weinig waargenomen soort.

Platyedra vilella Z. 1 zeer afgevlagen ♂ op 5-V-1949. De genitalia van de man zijn zeer karakteristiek gevormd waardoor de determinatie werd vergemakkelijkt. De rups leeft in Juli-Augustus in zaden van *Malva silvestris* en de mot vliegt van eind Augustus tot in Mei van het volgende jaar; dit exemplaar heeft dus overwinterd. *Vilella* is gewoon in alle naburige landen, ook Engeland. Nieuw voor de Ned. fauna.

Bryotropha mundella Dgl. 5 exemplaren op licht 18-23-VII-1950. In Nederland werd slechts éénmaal een wijfje gevangen door de heer V á r i in het Soesterveen. In Engeland schijnt deze soort niet zeldzaam te zijn want in de verzameling B a n k e s in het British Museum bevindt zich een grote serie van deze dieren. Voor Nederland is deze vangst van 5 exemplaren wel zeer bijzonder.

WIJZIGING VAN DE VOGELWET.

Tot de wijzigingen van de Vogelwet 1936, welke op 5 Juni 1947 van kracht werden, behoort onder meer het verbod tot het onder zich hebben van opgezette beschermde vogels, voor zover deze niet zijn voorzien van een metalen merkteken van een erkend praeparateur. Dit z.g. praeparateurs-teken bevindt zich meestal aan de vleugel of aan de staartwortel van de vogel. Soms is het evenwel aangebracht om het loopbeen of op het voetstuk waarop de vogel is geplaatst. Het merkteken bevat het nummer waaronder de praeparateur als zodanig is erkend, alsmede een volgnummer.

Voor het in bezit hebben van vogels, waaraan dit merkteken ontbreekt, diende een z.g. Vogelvergunning I te worden aangevraagd. Het ligt thans in de bedoeling de afgifte van deze I-vergunningen die uitsluitend worden verleend voor het onder zich hebben van beschermde vogels, welke kennelijk vóór 5 Juni 1947 zijn opgezet, binnenkort te beëindigen.

Correspondentie hierover kan worden gericht aan het Hoofd van de Afdeling Oudheidkunde en Natuurbescherming van het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Prinsessegracht 21 te 's-Gravenhage.